

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld. V Ljubljani na dem pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več za leto. Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (insertate) vsprejema upravnništvo in ekspeditija v „Katal. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 109.

V Ljubljani, v ponedeljek 13. maja 1895.

Letnik XXIII

Pastirski list

prevz. knezoškofa ljubljanskega o priliki potresa.

Preljubi v Gospodu! Ni je pač stvari, ki bi prepričala človeka tako živo o njegovi ničevosti in popolni odvisnosti od Boga, kot silna nezgoda, ki je v hipu prihrula nad nas in pod katere pretresljivim vtisom stojimo. In pač nikdar se ne pokaže Bog tako popolnega gospodarja nad življenjem in smrtjo, kakor tedaj, kadar ne trepeta pred njim le ubogi človek, ampak kadar se tresejo pred njim celo temelji zemlje.

Toda, preljubi v Gospodu, naj li znabiti obupamo, ko čutimo sedaj bolj kot sploh kedaj, da smo slabi in nezmožni in da nismo nič pred Gospodom? Nikakor ne! Obupati je le tistemu, ki ne pozna Boga in ne veruje vanj; ki ne zaupa v Boga, ampak zida le na človeško moč in vednost. Tak zida namreč le na pesek in se zanaša le na svojo ničevost. Mi pa ne zidamo ná-se, ampak na božjo vsemogočnost in dobroto, na božjo milost in usmiljenost, in zato zaupamo trdno in zaupno, čeprav potrži vsled grozne nesreče, ki nas je zadela. „Váte, o Gospod, zaupam, ne bom osramočen vekomaj.“ (Ps. 30, 2.)

Ali je Bogu, vsemogočnemu, znabiti kaj nemogoče? in ali ne more tisti, ki je le z besedo poklical zemljo in je postala, ki je zapovedal viharjem in morskim valovom in so ubogljivo mirovali pod njegovimi nogami: li ne more ravno tako veleti zemlji in pomiriti njenega bučanja in zibanja? Ali, ne bo li tisti, ki iz ljubezni do nas ni prizanesel svojemu edinorojenemu sinu, ampak ga je zavoljo nas dal v najbitnejšo smrt na križu, dal tudi kaj brez primere manjšega, da s koristnimi darovi iz svoje očetovske roke zopet poravná časno škodo? Gotovo, preljubi moji, tisti, ki je dal iz ljubezni do nas podreti telesni tempelj svojega sina, da bi ga čez tri dni zopet častljivo postavil, pomagal bode tudi nam, da si postavimo in popravimo svoje najlepše in najdražje, da si zopet sezidamo hiše božje v njegovo čast; on nam bo pomagal v vsej naši stiski in revščini. In zato vam kličem pred vsem: Ne obupajmo!

Toda, ljubi moji, samo s tem bi bilo še bore malo, ali celo nič storjenega. Kakor se nič ne zgodi brez božje volje ali božjega pripuščenja, tako se tudi nič ne zgodi brez božjih najsvetejših namenov. In zato moramo, kakor pri vsakem delu stvarjenja, tako tudi pri tem dogodku vprašati: Kaj pač je hotel gospod Bog s tem potresom?

Potres s svojo grozo in s strašnimi posledicami, ki ga spremljajo, ni le zgolj velikanska naravna prikazen, kakor sodi o njem neka vednost, ki ne pozna Boga, ne vere; ampak je več, kot samo to, kakor nas uči naša sveta vera. Zemeljsko zlo — in potres je znabiti eno najhujših — je v božji roki sredstvo njegove kaznujoče pravice, ali pa modre poskušnje in obiskovanja. Bog hoče

s kaznijo poboljšati, in hoče dati s poskušnjo priliko, da se utrdimo v kreposti in si povečamo zasluženje. To hotel je tudi s hudo nesrečo, ki nas je zadela, in naša naloga, da, naša sveta dolžnost je, da si jo po božji volji in po božjem namenu obrnemo v svoj prid.

Pred vsem moramo se torej „ponižati pod mogočno roko Boga“ (I. Petr. 5, 6.), ki tudi tedaj, kadar kaznuje in tepe, ne neha biti naš ljubeči oče, in ki, kar tolikokrat zagotavlja, neče smrti grešnika, temveč, da se vrne s svojega pota in živi. (Ezech. 33, 11.) In zaradi tega pogledjmo z vso resnobo in z bistrim očesom nazaj v svoje življenje, in ako spoznamo, da smo krivi, sprejmimo poslano nam šibo v duhu pokore in spokornosti!

V grozi potresa pokazal nam je Bog najsvetejši in najpravičnejši le medlo podobo tiste groze, ki je pripravljena v večnosti za smrtni greh. O, ne izpostavljam se torej nevarnosti, da bi s smrtnim grehom v svojem sreču stopili pred večnega sodnika, uredimo velikoveč takoj svoje notranje in poboljšajmo se.

Ti, dragi moj prijatelj, se znabiti že dolgo časa malo meniš za sv. vero, postal si mrzel in v nemaren njej nasproti in ne poslušáš nič več namestnice sina božjega na zemlji: njegove svete cerkve. Nasprotno navadil si se znabiti zaničevati besedo božjo, da znabiti govoriš celo smešec in zasramujoč o sv. rečeh. — Leta in leta znabiti že oskrunjaš nedelje in praznike in ne greš ob teh dneh morebiti nikdar ali sila redko k sv. maši; da, znabiti celo tudi druge od nje odvracaš, n. pr. s tem, da imaš po nepotrebnem odprto svojo prodajalnico, da hodiš na lov, da prirejaš izlete in veselice brez ozira na zapovedano posvečevanje nedelj. Ali pa ti je cerkev, tudi če vanjo zahajaš, znabiti vse kaj družega, kakor hiša božja, kakor hiša molitve; ona ti je znabiti kraj, kjer pozabivši na pričujočnost božjo pustiš nebrzdano vladati svojim grešnim strastem. — Znabiti se ne zmeniš za zapovedani post, se samovlastno od njega oproščuješ in morebiti zapeljuješ tudi druge, da prestopajo to zapoved. — Znabiti te leto za letom nikdar ni videti pri sveti izpovedi in pri mizi Gospodovi. — V svoji lahkostnosti in svojem veseljaštvu ne poznaš znabiti nobenega svetega časa in zlorabljaš celo adventni in postni čas za ples in hrumeče zabave. Da, še gorje, znabiti te celo tako žalostni dogodki, kakor je sedanji, ne nagnejo k sveti resnobi in te ne morejo odvrniti od plesišč in nravnih nevarnostij, katere napravlja umazana in ob tako tužnih časih dvakrat kaznjiva dobičkarija s prirejanjem plesnih veselic. — Znabiti ne izpolnuješ dolžnostij, katere ti nalaga četrta božja zapoved, ki velevala, da spoštuješ in ubogaš svoje stariše, ter imaš potrpljenje z njihovimi slabostmi. — Znabiti že dolgo časa živiš v srdi in grešnem sovraštvu s svojim bližnjim in to morebiti celo s svojimi lastnimi stariši. — Znabiti imaš že dolgo časa grešno

zvezo ter živiš v kljub vsem opominom, vkljub vsem obljubam v bližnji nevarnosti v greh. — Znabiti nisi nič kaj natančen gledé tega, kar je tvoje in kar ni tvoje in si prisvajaš brez vesti tuje blago ter prekaniš, če le moreš, na razne načine svojega bližnjega. — Znabiti si udan strasti pijančevanja in pregreham, ki so s tem v zvezi, in si naravnost klical božjo jezo nad sebe s tem, da si znabiti celo dar, ki ti ga je naklonila krščanska velikodušnost in ljubezen do bližnjega ob tej prežalostni priliki, žrtvoval svoji strasti med tem, ko tvoji domači pomanjkanje trpé itd.

O, dragi moj prijatelj, če te to ali ono zadeva in ti vest bridko očita zaradi tvojega dosedanjega življenja, nikar ne odlašaj, ampak napravi red, napravi takoj red in poboljšaj se. Postani zopet podučljiv učenec Jezusa Kristusa in ubogljiv otrok njegove svete cerkve. S šibo potresa te je Gospod predrnil in te kliče k poboljšanju. Poslušaj torej njegov opomin in ne zapiraj svojega srca. „Danes, ko slišite glas Gospodov, nikar ne zakrknite svojih src.“ (Ps. 94, 8.)

Nezgoda, katero je poslal Gospod nad nas, je pa tudi poskušnja in obiskanje; ona je križ. In zato, preljubi v Gospodu, moramo biti tudi velikodušni učenci sv. križa.

Križ, na katerem je Kristus umrl, ni bil le altar, na katerem se je daroval kot zadostilni dar za naše grehe, ampak je bil ob enem tudi vir neizmerne milosti in neskončnega zasluženja za cel svet: bil je priprava na večno slavo zanj in za njegove.

Vse to mora biti tudi naš križ nam. Pomagati nam mora zadostiti za naše grehe, pomagati nam mora pa tudi zaslužiti nebesa in se vdeležiti večne slave.

Križ je sploh znamenje, po katerem se razločujejo Gospodovi učenci. Zato pravi nebeški Izveličar: „Kdor hoče za menoj priti, naj zataji sam sebe, naj vsak dan svoj križ zadene in naj hodi za menoj.“ (Luk. 9, 23.)

Nosimo torej vsi križ, ki nam je naložen, kot pravi učenci Kristusovi; nosimo ga v duhu ponižnosti in pokore, v duhu zatajevanja samega sebe, v duhu potrpežljivosti in vdanosti v voljo božjo. Da, še več. Prizadevajmo si, da posnemamo ono velikodušnost, s katero je Kristus, najsvetejši, sprejel križ iz rok svojega nebeškega Očeta ter ga objel in nosil, in s katerim je Marija, najčistejša devica in žalostna mati, stala pod križem ter dala svoje najdražje in najljubše, svojega božjega sina, le da bi bile rešene naše duše.

Ako tako nosimo svoj težak križ, potem nam bo po milosti božji tudi vir bogatih milostij in zaslug za večnost, in potem uresničila se bode tadi pri nas beseda sv. Duha: „Tistim, kateri Boga ljubijo, vse k dobremu pomaga.“ (Rim. 8, 28.) Potem časna škoda ne bo le poravnana, ampak obilno odškodovana z dušnim dobičkom, ki ga bomo zjemali iz te poskušnje. Časna škoda mine vselej,

6 de M. M. Pa.

če prej ne, z našo smrtjo; dušna korist pa ostane pri takem mišljenju vekomaj.

Toda, kaj pravim? Tudi časno škodo odvrčamo najlože s svetim življenjem. Pobožni Job prejel je za potrpežljivost, s katero je prenašal bridke svoje poskušnje, ravno tudi v časnem oziru najobilnejši blagoslov božji; ravno to je skušalo tudi izraelsko ljudstvo vselej, kadar je bilo zadeto od šibe božje, delalo pokoro in se odvrnilo od svojih hudobnih potov. In da v tem oziru izgine vsak dvom, zagotavlja nam Kristus, sama večna resnica: „Iščite najprej božje kraljestvo in njegovo pravico, in vse drugo vam bo privrženo.“ (Mat. 6, 33.)

Iščimo torej, ljubi moji, pred vsem božje kraljestvo in to, kar nas stori pravične pred Bogom. Ker zopet pravi Jezus Kristus, božja resnica: „Kaj pomaga človeku, če tudi ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi? Ali, kaj bo dal človek v zameno za svojo dušo?“ (Mat. 16, 26.) Prizadevajmo si s pravo pokoro in poboljšanjem svojega življenja doseči, da se nas Bog usmili in šibo potresa od nas odvrne; skušajmo svoj križ posvetiti in ga narediti plodonosnega s potrpežljivostjo in vdanostjo, z zatajevanjem in velikodušnim mišljenjem — Bogu v čast in nam v srečo za čas in za večnost!

Toda, preljudi v Gospodu, še nekaj drugega hočemo storiti, da izprosimo od Gospoda Boga odvrnitev grozne nesreče. Vem, da ima tudi marsikdo izmed vas kako podobno misel, kakor vam jo hočem v naslednjem razodeti.

Obljubiti hočemo Gospodu za vse čase, da bomo hodili vsako leto veliko nedeljo popoldne v slovesnem sprevedu z Najsvetejšim iz stolnice k eni izmed ljubljanskih cerkvâ, katero bode vselej sproti določilo škofijstvo, da se ob enem zahvalimo, da nas ni zadela še hujša nesreča, zlasti da nas je Bog obvaroval nagle in nepredvidene smrti, in da ga prosimo, naj šibo potresa milostno in za zmiraj odvrne od našega mesta in naše dežele. „K eni izmed ljubljanskih cerkvâ“ pravim zato, da ostane za vsak slučaj popolnoma prosto, da se more s procesijo združeni blagoslov z Najsvetejšim, ko bi treba bilo, podeliti tudi z altarja, postavljenega zunaj cerkve. O mrzlem, neugodnem ali dvomljivem vremenu procesija izostane, zato pa bo po vseh farnih cerkvah ljubljanskega mesta še isti popoldan izpostavljeno sv. Rešnje Telo skozi celo uro v javno čiščenje, potem pa je običajna popoldanska služba božja, vendar pa brez pridige, katera ta dan izostane. K sklepu te pobožnosti, pred blagoslovom z Najsvetejšim, molila se bode ena ali druga, ali pa tudi vse tri molitvice za odvrnitev potresa, kakor se nahajajo v mašnih bukvah, ali pa namesto njih v isti namen druge primerne molitve (n. pr. trikrat Očenaš, Čiščenamarija in Čast bodi Očetu). V slučaju, kadar gré procesija, dá se sv. blagoslov na omenjeni način pri tisti cerkvi, h kateri je šla procesija. Tudi tedaj, ko bi bila procesija kakorkoli in od kogarkoli zabranjena ali zadržana, zadosti se obljubi s tem, da se izpostavi Najsvetejše, kakor je gori omenjeno. V družih tukaj ne previdenih slučajih določi škofijstvo, kedaj in kako naj se izpolni obljuba, bodisi v dotičnem letu, bodisi v bodoče sploh.

To je ena obljuba, s katero si hočemo izprositi od Boga milost in usmiljenje. S to obljubo se ne zaveže posameznik osebno, ampak verniki ljubljanskega mesta s pripadajočimi župnijami skupno po svojih cerkvenih predstojnikih. Tej zavezi zadosté za vse zaobljubljene tisti verniki, ki se udeležé vsakoletne procesije, oziroma tiste pobožnosti, ki je sicer mesto nje določena.

Druga obljuba zadeva ustanovitev peterih svetih maš. Ena teh sv. maš opravi naj se vsako leto, če le mogoče, dné 15. aprila, druga v god varstva sv. Jožefa (tretjo nedeljo po veliki noči), in sicer obe v tisti namen, kakor vsakoletna procesija. Tri druge pa se ustanové v čast trem svetnikom, ki se kot posebni zavetniki proti šibi potresa na pomoč kličejo in se ustanové s tem na-

menom, da nam ti svetniki s svojo priprošnje pomagajo, ter pri Bogu izprosijo, da v bodoče zanese našemu mestu in naši deželi s strašno šibo potresa.

Trije svetniki, katere imam v mislih, so: sv. Frančišek Borgija, sv. Aleš in sv. Emigdij. — Sv. Frančišek Borgija bil je že kmalu potem, ko so ga blaženim prištelili (leta 1624.) od cerkvenega zbora in od prebivalstva pokrajine Santa Fé de Bogotâ v Južni Ameriki izbran za zavetnika proti potresu, ki se je v tistih krajih pogosto ponavljal; po grozovitem potresu, ki je porušil dné 1. novembra leta 1755. mesto Lizbono, izbralo si ga je tudi portugalsko kraljestvo za svojega patrona, kakor že prej drugi kraji. — Sv. Aleša časti mesto Inomost kot posebnega pomočnika proti potresu od tistega časa, ko je bilo ravno v dan njegovega godu — 17. julija l. 1670. — obiskano od silnega potresa. — Konečno sv. Emigdij, sloveč po svoji trdni in stanoviti veri in svojih čudežih. Bil je škof v Askoli pri Ankoni in je bil zaradi sv. vere obglavljen. Ta svetnik se časti zlasti po Laškem kot mogočen zavetnik proti nevarnostim potresa, posebno v škofiji Askoli, in čudno, verniki te škofije smeli so se ob potresu zanesti na njegovo varstvo vsikdar, tudi če so bivali v tujini. Pa tudi drugod skušali so zadostno njegovo moč v tej stiski in l. 1787. zaukazal je papež Pij VI. tudi duhovščini rimskega mesta posebne molitve (oficij) v čast temu svetniku, „da bi bilo obvarovano glavno mesto krščanstva šibe potresa.“¹⁾

V čast tem trem svetnikom tedaj se bodo ustanovile nadaljne tri sv. maše, od katerih se bode brala ona v čast sv. Frančišku Borgiji, če mogoče 10. ali 16. oktobra, ona v čast sv. Alešu, če mogoče 17. julija in ona v čast sv. Emigdiju, če mogoče 8. avgusta, ako se pozneje ne določi kak drug dan.

Natančneje uredbo in kar mogoče gotovo zavarovanje te mašne ustanove prepuščam vsakokratni prosti odločbi škofijstva ter opomnim tukaj le še to, da se bodo opravljale te maše za sedaj v stolnici, pozneje pa v neki drugi ljubljanski cerkvi, kar vam hočem precej natančneje pojasniti.

Morebiti ste namreč že slišali, da se namerava v Ljubljani sezidati cerkev v čast sv. Jožefu, zavetniku cele katoliške cerkve in ob enem varuhu naše ljubljene kranjske dežele, mogočnemu pomočniku v vsaki stiski in posebno zvestemu prijatelju ob smrtni uri. Upati je, da bo vendar v nepreoddaljenem času mogoče pričeti z zidanjem te cerkve.

K tej cerkvi tedaj, k cerkvi našega svetega deželnega zavetnika, prenesle se bodo potem, kadar bode izročena javni službi božji, omenjene ustanovljene maše, gotovo v veliko tolažbo nam vsem, ako pomislimo, da se bodo po najčistejših rokah rednika Jezusovega, po rokah deviškega ženina najsvetejše božje Matere izročale naše prošnje in prošnje naših zavetnikov božjemu Izveličarju.

Ustanova večnih maš je torej naša druga obljuba. Da se ta ustanova zagotovi, sprejemal bodem hvaležno darove iz vaših rok, vendar pa s pogojem, da smem morebitne preostanke porabiti za drug blag namen, katerega vam hočem precej naznaniti.

Imam namreč še eno željo, ki pa ne spada k obljubi. Mislim, da bi bilo prav, ko bi v cerkvi sv. Jožefa, ki se ima na novo zidati, imenovanim trem svetim zavetnikom tudi še na kak drug način pokazali svoje čiščenje, in sicer ali s tem, da se postavi poseben altar njim v čast, ali pa s tem, da se postavijo njihove podobe na kakem drugem altarju te cerkve: na tem altarju brale bi se potem tudi svete maše, njim na čast zaobljubljene. To, kakor pravim, je pa le želja, katere izpolnitev moramo prepustiti prihodnosti. Sedaj omenim le toliko, da bi se kaki morebitni preostanki v ta namen zbranih darov porabili za druge namene cerkve sv. Jožefa, ki se ima zidati.

Znano vam je tedaj, kaj hočemo Gospodu

¹⁾ Conf. o teh svetnikih: Bollandisti, 2. zv., avgust, str. 16 do 36; 5. zv., oktober, str. 235. — Linzer Quartal-Schrift, 1894, IV. zv., str. 843 in 844.

obljubiti. Naša obljuba je sicer storjena v Ljubljani in se bode izpolnjevala v Ljubljani; vendar pa ne velja samo za ljubljansko mesto, ampak za celo ljubljansko škofijo, sploh za celo kranjsko deželo, naj bi ji bil Bog milostljiv in usmiljen. Ako bi se pa hotele znabiti tudi posamezne župnije zavezati s posebno obljubo in imeti tudi same procesijo, ali izpostavljenje Najsvetejšega véliko nedeljo popoldne, dano jim je na prosto, vendar pa morajo poprej enkrat za vselej poprositi dovoljenja škofijstva, da bo njih obljuba pravomočna.

Za letošnje leto pa bode mesto zaobljubljene procesije s presvetim Rešnjim Telesom v ljubljanskem mestu še jedna skupna pokorilna in prosilna procesija, in sicer v nedeljo, dné 12. t. m., popoldne ob 3. uri iz stolnice k kapelici Matere božje blizo farne cerkve sv. Petra. Med procesijo pela bode duhovščina litanije vseh svetnikov, ljudstvo pa bode molilo rožni venec. Pri kapelici pa se bode molil pred izpostavljenim Najsvetejšim (ki se bode nekoliko prej preneslo tjekaj iz farne cerkve sv. Petra) najprej žalostni del rožnega venca, potem se bodo pele lavretanske litanije, na to se bode molil glasno popolni kes, za tem storila se bode obljuba in konečno, ko se še odmolijo molitve za odvrnitev šibe potresa, podelil se bode blagoslov z Najsvetejšim. Od ondot spremimo presv. Rešnje Telo nazaj k cerkvi sv. Petra, prejmemo pred cerkvijo še jedenkrat blagoslov ž njim, na kar se procesija vrne po istem potu in v istem redu, kakor je prišla. Ni mi pač treba k tej procesiji še posebej vabiti, pač pa bi še nekaj priporočil; priporočil pravim, ne zaukazal, bi, — da bi se v soboto, to je dan pred procesijo, postili.

Pač pa bi vas ob tej priliki opomnil, da se prav mnogoštevilno vdeležujete procesij prošnje dni, katere se žalibog premalo cenijo. Kakor znano, bili so tudi potresi, požari in strašni narurni prikazki v drugi polovici petega stoletja povod, da je sveti Mamert, škof mesta Vienne na južnem Francoskem, vpeljal prošnje obhode. Ta začetek prošnjih procesij in nesreča, ki nas je zadela, je pač dovolj resen opomin za nas vse, da se marljivo vdeležujemo procesij križevega tedna.

Sedaj mi preostaje le še ena prisrčna prošnja, pred katero se mora v trenutku umakniti vse drugo, tudi moja zgoraj izražena želja. Znano vam je, da so v Ljubljani in na mnogih krajih zunaj Ljubljane hiše božje strašno poškodovane. Nekatere izmed njih morale se bodo znabiti do tal podreti, druge pa deloma podreti in zopet sezidati. Od kod pa vzeti denar za to, ko na mnogih krajih ljudje celo ne bodo mogli zopet sezidati ali popraviti svojih lastnih hiš in gospodarskih poslopij?

V tej bridki stiski obračam se na one svoje drage vernike, katere je Bog v svoji milosti obvaroval strašne nesreče. Oh, usmilite se svojih trpečih sobratov, ki znabiti še dolgo časa ne bodo tako srečni, da bi se mogli zbirati v svojih lastnih cerkvah, ampak morajo pod milim nebom obhajati službo božjo.

Zatrdno upam, da moja prošnja ne bo zastoj. Ljubezen do Boga, vsled katere ste že do slej marsikateri grič in hrib ozaljšali s cerkvicami tako, da enacega v tej meri in raznovrstnosti znabiti ni videti v nobeni drugi deželi naše širne Avstrije; ljubezen do Jezusa Kristusa v najsvetejšem zakramentu presvetega Rešnjega Telesa, kateremu skušate vedno in povsod pripraviti kolikor mogoče dostojno stanovanje v svojih cerkvah; ljubezen do bližnjega, do vaših sobratov po veri in jeziku; in naposled hvaležnost, da ste bili obvarovani tako strašne nezgode: vse to naj vas vspodbuja, da pomagate, kolikor morete. Pomislite, da sprejme Gospod to, kar iz ljubezni do bližnjega storite, tako, kakor da bi bili njemu samemu storili. Ker tako govori on sam: „Resnično, vam povem, kar ste storili kateremu teh mojih najmanjših bratov, to ste meni storili.“ (Mat. 25, 40.) — Koliko več bo sprejel vaša dela tako, ako pomagate svojemu bližnjemu, da postavi svo-

jemu Gospodu in Bogu samemu dostojno bivališče, da sezida in popravi porušeno cerkev!

K sklepu vas še enkrat opominjam: Nosimo svoj križ srčno in zaupno, nosimo ga pa tudi v duhu pokore. Nosimo ga kot pravi učenci Križanega, in zato vdani v božjo sveto voljo in z velikodušnostjo. Svojo obljubo pa spremljajmo vedno z zares krščanskim življenjem. Ker Bogu prijeten dar je „prežaljen duh“; in „potrtega in ponižnega srca ne bodeš zaničeval o Gospod!“, kakor tako pretresljivo pravi psalmist. (Ps. 50. 19.)

Blagoslov vsemogočnega Boga, Očeta, Sina in sv. Duha pridi nad vas in ostani vsikdar pri vas. Amen.

Ljubljana, v god varstva sv. Jožefa, dne 5. maja 1895.

† JAKOB, knezoškof.

Država in vernost.

Sveti Oče so v svoji okrožnici de politice principatu z dne 29. junija 1881 izrekli to-le velevažno misel: Pri novodobnih državah je silovitost vedno večja, dostojanstvo njihovo je pa vedno manjše.

Ta resnica je ključ izpoznanju vsega našega javnega življenja. Vedno več je krika, — vedno manj dejanj; vedno več besedij in zunanega sijaja, — vedno manj resnice in notranjega jedra! Taka je! — Teoretično so dvignili liberalci države nad božji prestol, praktično so jim vzeli vso njihovo čast, vrgli jih v dolgove in privedli jih blizu — pogina. Čustvo celokupnosti mineva in hladnokrvnost gledé na obstanek posameznih držav se v kljub huronskemu vpitju o državnih mogočnosti in veličastvu lotuje vedno bolj vseh slojev mej podložniki. Danes še prikipevajo usta zvestobe in lojalnosti, za jutri se že pripravljajo revolucija.

Kako se razlaga ta pojav? Ali je res vse naše javno življenje sama hinavščina? Marsikaj bi se dalo navesti v potrjenje tega vprašanja, toda splošno po naših mislih vendar ni treba ga potrditi. Mi zaupamo zdravemu jedru človeške nature in sodimo, da se natora sama upira vsem boleznim izrastkom na človeštva telesu. Razburjena, umetno razdražena, nervozno nenormalna natora se da premotiti za nekaj časa napačnemu vsbilu, toda kmalu se zmodri in vse, za kar je preje gorela in se navduševala, ji postane v kratkem času — nespametno. Nenatorno in nespametno je istovetno; zato se ne bojimo, da bi nesmisli za stalno mogle zasesti prestol mej nami.

Najhitreje pa pojmuje natora nered glede na svoje razmerje z Bogom. Bog je njen stvarnik, njen začetnik in njen namen; iz njega izvira in po njem teži; brez njega ne najde miru. To teženje človeške nature po Bogu zahteva urejenega razmerja z Bogom, zahteva — vernosti. Vsako nasprotstvo temu notranjemu natornemu teženju pojmuje natora kot najgorje suženje svoje slobode. Saj čuti, da ji je božji dar slobode dan ravno zato, da si pred vsem slobodno uredi svoje razmerje z Bogom tako, kakor jo Bog sam hoče imeti. V ti resnici se nam odkriva natorna razlaga junaških bojev, ki so jih bili ljudje ob vseh časih za svojo vero. Da jim je pomagla v boju za resnico tudi milost božja, se umeje samo po sebi. Vse drugo prenese človeška natora lažje, nego napad na njeno razmerje z Bogom. To je svetišče človeškega srca, to je skrivnostni hram najtajnejših in najnežnejših mislij in čustev, katero brani natora vedno z največjim pogumom. To razmerje je prvotnejše, nego vse družabno življenje; družinske in narodne vezi ne morejo določevati po svoje tega razmerja, kamo-li država. Človeška natora se sama zaveda, da vernost in vera ne more spadati v državno področje, da državna oblast nima pravice govoriti o ti zadevi, ali ji celo staviti meje, koder niti najvišja natorno-družabna oblast, namreč očetna in materina nima — besede!

Lahko bi pisali o tem predmetu celo knjigo in ga pojasnili modroslovsko in zgodovinsko, toda to bi prestopalo meje časnikarskega članka. Zato označujemo tukaj le v kratkih potezah načela, ki jih zahteva naša natora gledé na vero in vernost:

1. Vernost je človekova pravna dolžnost, in sicer prva in najvažnejša, ker izraža razmerje mej stvarnikom.

2. Vsled tega ima človek pravico izvrševati to dolžnost. Krivično je, če se mu brani to izvrševanje.

3. To izvrševanje vernosti obsega a) pravo izpoznanje v Bogu, b) ljubezen do Boga, c) zunanje bogočastje (prisego, obljube, daritve, molitve, sprevide itd.)

4. Natora človekova zahteva torej za-se pravico, prav izpoznavati, ljubiti in častiti Boga, zato obsoja vse napačne misli o Bogu (malikovanje, panteizem, materijalizem itd.), obsoja kot sebi sovražno vse, kar jo odvrta od ljubezni do Boga (pohujšanje) in se ustavlja po svojem bistvu vsacemu, kdor jo zavira v izvrševanju zunanjega bogočastja.

5. Natora sama po sebi ne določuje nobenega posebnega načina bogočastja. Zato ima po natornem pravu vsak človek, oziroma vsak gospodar v svoji družini pravico, izvrševati vernost kakorkoli, samo da ne posega s tem v pravo družih, — s pohujševanjem itd. Država nima pa nikakor pravice ukazovati poseben način vernosti svojim članom. Ako bi imela natora samo natornen namen, bi bilo načinov bogočastja neštevilno. Država bi sicer smela ponujati priložnost državljanom, Boga častiti na poseben, po nji uveden način, toda siliti bi jih k temu ne smela.

6. Jediní, ki more poseči vmes in zaukazati, kako naj se izvršuje bogočastje, je Bog sam. Meja natorne pravne svobode v tem oziru je samo božja volja. Natora človekova nikakor ne more izključevati možnosti pozitivnih božjih določb gledé vernosti, marveč z vso silo teži po njih. Uprav prvi in najvažnejši človekovi dolžnosti, ki mu ukazuje pravo izpoznanje o Bogu, ljubezen do Boga in zunanje bogočastje pa nasprotuje več okolnostij. Brez neposredne božje pomoči, brez naravnostnega božjega razodetja jih more namreč najvišjo nalogo izpoznati le malo, še le po dolgem času truda in dela, in še temu njihovem izpoznanju je primešanih mnogo zmot (S. Th. I. q. 1. a. 1.) Zato mu je razodetje relativno potrebno. Človek je pa ustvarjen v nadnatornen namen. Tega nikakor ne more sam iz sebe vedeti, kakor tudi ne more sam po sebi najti pota k temu namenu. Zato mu je božje razodetje absolutno potrebno.

7. Pozitivno človeško pravo mora to priznavati. Država ne more predrugati človeške nature in njenih dolžnostij, ne more ji prenameniti namena, ki ga ji je dal Stvarnik. Če torej v tem oziru zavira človeka, greši proti njegovi vlastni natori, ki je prvotnejša in višja nego država. Natorno pravo zahteva, da država priznava božje razodetje in da najodločnejše brani najsvetejšo človeško dolžnost in pravico živeti in delovati v dosego razodetega namena.

8. Zato se obsoja samo po sebi ne le oboževanje države, marveč tudi brezbržnost države za božje razodetje. Država se mora brigati za razodeto vero, ker sicer ne more braniti državljanom najvažnejših dolžnostij in pravic, ali jim celo nasprotuje. Vsak državljan ima pravico zahtevati, da se mu ne krati izpoznanje pravega Boga, izvrševanje krepostij ali ljubezen do Boga in pravo bogočastje; država mora torej s svojimi določbami omejevati slobodno delovanje posamičnikov, katero bi nasprotovalo ti pravici. — Ustavlja se mora vzlasti vsemu, kar bi pohujševalo: tisku, glediščem, pouku, govorom. — — — S tem nikakor ne krati prave slobode, pač pa država naravnost uničuje slobodo, če zavira v imenu svoje neomejenosti in svoje nezavisne oblasti pravo vero in češčenje pravega Boga. V imenu slobode, s katero si natora išče svoje spopolnenje in svojo srečo, zavračamo torej pogubna, nekrščanska, človeški natori sovražna liberalna načela, ki so jih pri nas zopet obnovili liberalni listi o priliki nuncijske zadeve s Kalnokijem in Banffyjem.

Nasledki potresa.

Nameravano zvišanje davka ob potresu.

Dunajski „Vaterland“ ima pod tem naslovom sledeči dopis iz Ljubljane z dne 7. maja: Med trgovci in obrtniki v Ljubljani vlada silno razburjenje. Ni se še polegel strah vsled potresa, britko čutijo vsi krogi tudi finančno hudi vdarec, ko smatra slavni davčni urad ravno ta nesrečni moment za ugodno priliko, kakor da bi ne bilo mesto in dežela kar nič prizadeta, zvišati davek trgovcem in obrtnikom v Ljubljani.

Mej tem, ko se od merodajnih stranij dovoljuje, popolnoma opravičenim uradnikom draginjska doklada, ko se državni zbor posvetuje o znižanju hiš

nega davka, skuša naš davčni urad, človek bi komaj kaj tacega verjel, še bolj pritisniti naše trgovce in obrtnike. Te dni so namreč dobili trgovci in obrtniki na podlagi izpovedbe takozvanih zaupnih mož odlok davčne komisije, v katerem se jim obeta izdatno zvišanje dohodninskega davka, ter se ob enem pozivljejo, izjaviti se tekom osmih dnij o njih dohodkih, oziroma priziv vložiti. Koliko smemo pričakovati od taceh prizivov, je slehernemu iz vsakdanje prakse dovolj znano, in gotovo je resnica, če trdimo, da je komaj 5 odstotkov taceh prizivov uslišanih. Vsled tega je naše obrtništvo in trgovstvo silno vznemirjeno, in taki odlok se nam zdi ravno sedaj, ko je Ljubljana skoraj vničena, če ne pride od države in dobrotnikov izdatna pomoč, kot jako slab dovtip, ki si ga je upal nekdo nad nami nesrečneži vpriporiti. Če bi tudi šiba potresa Ljubljane ne zadela, je Ljubljana vsled raznih novih železnic na Kranjskem v tam oziru oškodovana, da ne konsumira več toliko ko poprej. Ljubljana je bila poprej središče trgovine za celo Kranjsko, sedaj potuje agent direktno k trgovcu. Letošnja zima je povzročila našemu trgovstvu in obrtništvu tudi mnogo škode, ker ljudje niso mogli vsled hudih zametov mesece v Ljubljano.

K vsemu temu pa še grozna nesreča velikonočne nedelje, katere nasledke čuti najbolj trgovina. Pripetili so se slučajji, da se je kredit odpovedal in vnanje tvrdke so začele iztirjavati še pred časom celó majhne zneske. Da so se šole zaprie, vojaštvo dislociralo, da so premožnejši ljudje, ki so v Ljubljani puščali denar, trumoma zapustili naše mesto, gre trgovina rakovo pot, in ni čuda, da nameravajo nekateri obrtniki sedaj, ko se jih od vseh strani pritiska, svoje koncesije odpovedati. Posebno mali obrtnik je hudo prizadet, ne dobi nobenih naročil, družino mora z delavci vred preživiti, ter upa, da bo od kod prišlo kako naročilo. Ako se pomisli, koliko blaga je bilo direktno vsled potresa uničenega, katerega mu nobeden ne povrne, mora vendar vsak trezno in pravično misleči človek pripoznati, da se obrtnikom in trgovcem ne godi dobro, ampak da je njih stanje tako žalostno, da so popolnoma opravičeni pričakovati od države znižanje, ne pa povišanje davka.

Zaradi tega so se vsi krogi združili, da postopajo solidarno in sklenilo se je, poslati deputacijo na Dunaj, da naprosi, ako je treba, tudi pomoč Nj. Veličanstva. Interpelacija v državnem zboru naj pa finančnega ministra naprosi, naj on dotičnemu gospodu pojasni, da je nesrečna Ljubljana neugodno polje za njega, ako si hoče pri tej priliki na račun obupanega prebivalstva v našem mestu zaslužiti prve svoje ostroge.

Dostavek vredništva. Mile besede Nj. Veličanstva dne 8. t. m. v Ljubljani so nam porok, trgovcem in obrtnikom v tolažbo, da se nameravano zvišanje dohodninskega davka ne bo izvršilo, kar je naglašal tudi tukajšnji uradni list. V tej zadevi sta bila pri eksc. fu. ministru gg. državna poslanca grof Hohenwart in drž. poslanec Klun, opozorila ga na górenji jako stvarni dopis, ter mu pojasnila trgovske in obrtniške razmere v Ljubljani.

Komisije so dalje določile, da se morajo podreti: Fr. Štruklja hiša na Francovem nabrežju, hiša Regine Paulier št. 5 v Poljskih ulicah, dvonadstropni trakt hiše št. 16 na Bregu.

Deželni dvorec, kjer je presvetli cesar v juliju leta 1883 ob šeststoletnici bival nekaj dni, je hudo poškodovan, osobito trakt proti Kongresnem trgu; na tej strani se je nagnil zid proti vrtu in nastale so razpoke celó do kleti. Sploh je vse poslopje tako poškodovano, da bode z ozirom na velike troške poprav kazalo podreti ves dvorec.

Včeraj zjutraj je malo dežilo, pozneje smo imeli prijeten dan. Okoli 3. ure proti jutru so nervozni ljudje čutili lahen sunek s podzemeljskim bobnenjem.

Na kolodvoru v Siški je bilo od 15. do 20ega aprila v 300 vozovih povprek 3000 oseb, od 20ega aprila do 1. maja v 200 vozovih do 2000 oseb in od 1. do 12. maja v 150 vozovih 1500 oseb.

Dne 17. t. m. priredi naš rojak g. F. Poganičnik (Naval) s sodelovanjem gospice Hedvige Schako in g. dr. Rottenberga v dvorani Hochovega konservatorija v Frankobrodu ob Renu koncert, katerega čisti dohodek je namenjen za ponesrečene Ljubljance.

Iz Krakova se nam brzojavlja. Grofinja Wodzicka je kot načelnica pomočnega odbora za

Ljubljano doposlala 2000 gld., kot čisti dohodek sijajne slavnosti minoli teden.

Tekoči teden dovršile bodo komisije svoj posel z ogledovanjem poškodovanih poslopjij, kolikor jih spada pod mestni teritorij. Ob jednom konstatirala se bode približno za vsako poslopje tudi škoda, provzročena neposredno po potresu in sicer na zidovju in tesanem pohištvu. Podrobna cenitev obče bode se dala seveda stoprav po zidarskih veščakih (tehnikih) konstatirati, kar se bode zajedno pri izvršitvi odrejenih poprav lahko zgodilo.

Ker je že obilo hišnih gospodarjev pričelo s popravami pri poslopjih in so nekatere hiše že do cela prenovljene, prično se že ta teden tudi pregledovanja po mestnih komisijah, ki bodo kontrolirale poprave in nadzorovale, če bodo gospodarji po inženirjih zaukazana dela natanko izvršiti dali ali ne.

Izkaz milih darov,

poslanih knezoškofijstvu ljubljanskemu o priliki potresa za ponesrečence v prosto razpolago.

Vredništvo lista „Il Popolo“ v Trstu, druga zbirka, 77 kron 10 bel.; Karol Hartner, župnik pri Sv. Lenartu v Gradcu, 20 kron; Janez Legat, stolni kustos v Gradcu, 10 kron; dva udeleženca letošnjega farnega izpita, 10 kron; dr. Simon Aichner, knezoškof brixenski, 100 kron; vredništvo lista „Eco del Litorale“ v Gorici, tretja zbirka, 677 kron 80 bel.; Janez Zupančič, župnik na Topli Rebri, 4 krone; zbirka s Tople Rebri, 6 kron; vredništvo lista „Il Popolo“ v Trstu, tretja zbirka, 112 kron; Andrej Brezovšček, župnik v Rihenbergu na Goriškem, 20 kron; Frančišek Čebular, častni kanonik, župnik in dekan na Opčini pri Trstu, zbirka župljanov, 202 kroni, 70 bel.; dar župljanov v Dragi na Kočevskem, 200 kron; vredništvo „Primorsk. Lista“ v Gorici, četrta zbirka, 148 kron; dar župljanov v Križih pri Trziču, 44 kron 2 bel.; Frančišek Wohinc, župnik v Križih, 20 kron; dar župnije Polhov Gradec 112 kron; Josip Laznik, župnik v Polhovem Gradcu, 100 kron; P. Ludovik Adler, prijor dominikanskega samostana na Dunaju, 200 kron; Friderik Hudovernik, župnik v Lescah, 100 kron; dar župljanov v Lescah, 90 kron; neimenovan iz Lesec 10 kron. Rodbina Azmanova v Naklem 260 kron; od katerih je odločila 60 kron za cerkev na Šmarni Gori.

Darila vsled potresa.

Mestnemu magistratu ljubljanskemu došla so nadalje sledeča darila: Gospod Ivan Hribar v Ljubljani: za g. dr. Dinka Vitezića, odvetnika v Krku, 20 gld.; za narodno čitalnico v Petrinju, 63 gld. 23 kr.; za gosp. Alojzija Štreklja v Novalju 9 gld. 50 kr. in za gosp. R. Kusyna, inženirja v Pragi, 30 gld.; mesto županstvo v Pragi nadaljnjo zbirko 800 gld.; založ. v Kralj. Vinogradih pri Pragi, 100 gld.; g. dr. Jos. Katz, predsednik „občanske besede“ v Novih Benatkah na Češkem, kot čisti dohodek v to svrhu prirejene akademije, 70 gld.; č. g. P. Vaclav Srb, dekan v Novih Benatkah, 10 gld.; č. g. Jos. Štrancar, kaplan v Kamnjah, kot zbirko občine Vrtovin na Vipavskem, 40 gld.; zdravniška komisija v Opatiji, nadaljnjo zbirko 35 gld.; g. Vaclav Novotný, starosta v Přitoku na Češkem, 6 gld. 10 kr.; g. Leopold Gangl, občinski tajnik v Metliki, po g. Mlakarju nabranih 33 gld. 50 kr.; administracija časopisa „Politik“ v Pragi, nadaljnjo zbirko 171 gld. 34 kr.; občinsko predstojništvo Hardek v ormoškem okraju na Štajerskem, 10 gld.; obrtna „beseda“ v Kralupih na Češkem, 13 gld.; č. g. dr. Jos. Volović, urednik „Katoliškega Lista“ v Zagrebu, nadaljnjo zbirko 42 gld. 50 kr.; gosp. dr. Peter Košenina v imenu pevcev v Metliki, 106 gld. kot čisti dohodek v ta namen prirejenega koncerta; ravnateljstvo velike realke v Gorici, 150 gld., kot čisti dohodek predavanja gosp. prof. Seidla o potresih na Kranjskem in Primorskem; č. g. Fran Knob, župnik v Přibislavu na Češkem, v cerkvi nabranih 21 gld.; g. Ivan Goll v Velenju, 3 gld.; administracija časopisa „Pester Lloyd“ 5 gld.; gospod Josip Gruber, pekarski mojster v Opatiji, vnovič 2 vreči kruha; gosp. A. Löwy v Pragi, 1 zaboj obleke; baronica Herzogenberg v Bestvinu na Češkem, 16 parov nogavic za otroke.

Domača in zajedniška vlada na-proti Zagrebu.

Iz Zagreba, 2. maja.

Mestno zastopstvo zagrebško je sklenilo za važne investicije, ki se morajo neobhodno v kratkem iz-

vršiti, vzeti na posodo 3,400.000 gld. Ta svota posojila bi zadostovala, da se prevede v prvem redu konalizacija po celem mestu, posebno še za preložitve malega potoka, ki teče sredi mesta ter po leti provzročuje veliko smradu. Vrh tega se je mislilo s tem denarjem dozidati jedno krilo pri tabačni tovarni ter urediti in olepšati Zrinjski trg. Ali mestno zastopstvo obrača, vlada pa obrne tako, da bo mesto še nekaj časa čakalo na te investicije. Vlada je namreč mestnemu zastopu odgovorila, da način, kakor misli to posojilo mesto realizirati, ni za prebivalstvo ugoden, ker bi se morale uvesti neke nove naklade. Te naklade pa morda ne plašijo toliko naše vlade, marveč ona točka v predstavku mestnega zastopstva, po kateri se vlada prosi, da bi se za agende prenešenega delokroga mestnej upravi izplačevala od zajedniške vlade odmerjena svota, ki jej pripada po pravici kakor tudi vsem drugim našim občinam od onega časa, odkar je po sklepu hrvatskega sabora uvedena po naših občinah državna točarina ter tako očet velik del občinskih dohodkov na korist zajedniški državi proti jasni postavi od l. 1868. Če so bili takrat naši poslanci tako kratkovidni, da so ta dohodek lahkoumno prepustili državi, morajo zdaj imeti toliko poguma, da se zavzemo za občine, da dobé vsaj jeden del omenjene tvarine za opraviljanje prenešene službe, ker drugače morajo sčasoma tako gmotno opešati, da ne bodo mogle opravljati dotičnih opravil. V prvem redu morala bi se seveda v tej zadevi zavzeti vlada, ko bi se hotelo kaj doseči; ali po izjavi vlade naproti zagrebškemu zastopstvu se o tem ne more za zdaj niti misliti.

Naše mesto bi v istini vzelo na posodo le 600.000 gld., ker je sklenilo prodati obveznice realnega prava v vrednosti 2,800.000 gld. Pa še radi teh 600.000 gld. posojila vlada ni sporazumna. Za pokritje je hotelo mestno zastopstvo uvesti uvoznino na moko in sicer od domače moke 1 met. cent 50 kr., a od tuje 1 gld., potem pa še stanarinsko naklado. Ni jedno, ni drugo ni vlada odobrila. Res je, da bi ta davek zadel vse prebivalstvo, a oni prvi posebno siromašnejši del ter bil v vsakem pogledu mrzek; ali vlada ga ni iz tega vzroka odbila, marveč zato, ker so ogerski mlinci izposlovali, da se ta davek pri nas ne uvede, češ da bi se potem bolj domača moka rabila, nego ptuja. Kako ljubeznjivo je vendar tukaj vlada poskrbela za ogerske veleobrtnike, pa smo prav radovedni, če bo dovolila ta davek zdaj, ko je mestno zastopstvo sklenilo, da se pobira tudi od ogerske moke kakor od domače le po 50 kr. Mesto stanarinske naklade pa svetuje vlada uvesti naklado na hišni davek, kakor da ne bo le ta zadel zopet le stanarje, saj gospodarji stanarino radi povečanega davka tudi precej povečajo.

Vladi ni po volji, da se denar potroši na povečanje tobačne tovarne niti na polepšanje javnih trgov, pač pa da se sezida topničarska vojarna, kar je mesto seveda tudi sklenilo izvesti, čeravno se je prepričalo, da te vrste zgradbe komaj toliko nosijo, da se obresti plačujejo. Kaj bode doseglo mesto z novo predstavo na vlado, katerej je seveda v vsem popustilo, prav radovedno pričakujemo. Sploh pa je zavlada čuden duh pri vladi nasproti mestnemu zastopstvu. Vsakdo je mislil, da bode vlada od onega časa, ko zadobi večino v mestnem zastopstvu, tudi mestu naklonjena. Prvo se je zgodilo, večina je vladina, ali pričakovane naklonjenosti pa ni. Mesto se mora tudi še zdaj v svojem razvitku oslanjati v prvem redu le na samo mestjanstvo, od zgoraj je kaj malo ljubezni do hrvatskega glavnega mesta. In ravno s tega mesta bi se moralo v prvem gledati na razvitek prve občine v deželi, kajti lepo glavno mesto je tudi ponos cele dežele in vsega naroda. Kolikor se v tem pogledu ne stori na Ogorskem za glavno mesto Budimpešto, a nam se dovolijo komaj drobtinice, ki padajo od bogate mize.

Tako prosi zastopstvo mesta Zagreba že skoz več let, da se oprosti davek novosezidanim hišam na 25 let, kakor je to v Budimpešti, in ne samo na 12 let, kakor je dozdaj veljalo. Sam naš župan je bil radi tega pri ministerstvu v avdijenci in tudi ban je bil naprošen, da v tem pogledu posreduje, in vendar ni od vsega nič, kajti kar so vladni časopisi v tej zadevi pisali, ni za nas nič kaj veselega. Ogerska vlada je namreč govorila, da se bode v ogerskem saboru o tem razpravljalo morda v jeseni, ko pride na red davčna reforma. Takrat se bode določilo za vsa provincijalna mesta, koliko časa imajo biti nova poslopja davka prosta. Tedaj Zagreb je za ogersko vlado isto kar Kečkemet, Debrecin in druga mesta po ogerski pusti, in morda še manje, če tudi je

glavno mesto zveznih kraljevin. Tako malo marajo Ogrji za nas, kadar je treba nam dati kakih pogodnosti, katere sami uživajo v obilni meri; mi pa moramo točno vršiti svoje dolžnosti naproti njim. Pod takimi okolnostmi je tedaj zares težko našemu mestu napredovati, ker mu ni, kakor je videti, prijazna niti domača niti zajedniška vlada, a naši poslanci so s tem stanjem popolnoma zadovoljni, ter ponosno odbijajo vsako utilitarno politiko. Nadejamo se, da to stanje ne more dolgo trajati in da bode slednjič narod vendar le sprevidel, kedo je njegov prijatelj in kedo njegov nasprotnik. Iz tega razloga se pri nas letos tudi precej manje zida, ker vse čaka nove postave davka; bode li pa to vprašanje zares že v jeseni rešeno, je prav neverjetno pri današnjih nestalnih političnih odnošajih na Ogorskem.

Politični pregled.

V Ljubljani, 13. maja.

Volitve v Nitri. Danes predložila se bode peticija zoper zadnje nitriške volitve. Osnoval jo je budimpeštanski odvetnik in vrednik dr. Günther. Zmeskal, pogumen preobrnjenec, je izročil predsedniku gorenje-ogerskega izobraževalnega društva, grofu Karolyi-ju odprto pismo, v katerem naznanja izstop iz društva. Svoj izstop opravičuje stem, da so odgovorni za neslišane nerodnosti, ki so se dogajale pri nitriških volitvah, v prvi vrsti uradniki, ki so vodje omenjenega društva, on pa da noče biti deležen take sramote. To postopanje pri volitvah škoduje po njegovem mnenju stokrat več domovinski zadevi, kakor panslavistične agitacije.

Nemčija. V pruskem deželnem zboru je dne 3. maja poslanec Mendel utemeljeval predlog, naj državna vlada dá potreben kapital na razpolaganje poljedelskim zadrugam in sicer po 2½%. Poslanec Arendt pa je nasetoval, naj država ustanovi osreden denaren zavod, ki bi s posojili za nizke obresti podpiral male poljedelce, obrtnike rokodelce. Oba poslance sta živo opisavala vedno rastoči propad delavskih stanov vsled konkurence in visokih obrestij. Finančni minister Miquel zagotavlja, da se že vrše priprave za tak denarni zavod, ker je vlada prepričana o nujni in izdatni pomoči posebno za poljedelce. V tem smislu in je govoril poljedelski minister Hammerstein. Neki list poroča, da pruska vlada namerava dovoliti kredita 100 milijonov mark za kmetiška posestva. In pri nas v Avstriji se vleče vprašanje o kmetijskih domovih in zadrugah kot morska kača že leta in leta, da mejtem špekulantje ostrizejo več pohlevnih ovac.

Italija. Marki Budini je poslal svojim volilcem pismo povodom razpuščenja zbornice, ki se nekako tako-le glasi: Ako hočemo nastopiti boljšo pot, mora se spremeniti pred vsem politični položaj. V civilnem pravu rabi sedaj vlada res despotičko oblast, le njeni privrženci so jedini izvzeti od tega načela. Ta položaj nam ni nikakor ugoden in škoduje kolikor toliko tudi državi sami. Treba je torej velik del državnih opravil prepustiti organizovani centralni oblasti, in taka oblast pod načelstvom kraljevega namestnika je koristna kraljestvu samemu, kakor tudi političnim zastopstvom posameznih držav. Dalje je treba preosnovati justične zadeve in nastaviti malo, toda dobro plačanih sodnikov. Naprava železnic se mora za nekaj časa opustiti in posvetovati se o prepotrebni davčni preosnovi. Tajne družbe je na vsak način zatreti, društvom pa, ki vrše svoja delovanja postavnim potom, naj si bodo liberalnega ali cerkvenega značaja, se mora zagotoviti prostost. Za društva cerkvenega značaja ima veljati prislovica: Prosta cerkev v prosti državi. Naučni in volilni zakon je treba prenoviti in posvetovati se o moralnem vprašanju; pred vsem je pa gledati na to da dobi pravni red zopet svojo veljavo. Vsa dela vladina ob času medvladja so neveljavna in imajo državljani pravico, takrat jim naložene davke nikakor ne plačati, sploh so ničevni vsi dotični zakoni in se morajo varovati pravice zbornice.

Dogodki v vzhodni Aziji. Novi kraljevi namestnik formoški, Kabayama je prišel z velikim spremstvom na otok, da ga vsprejme od Kitajcev v posest in nastopi vladarstvo; v civilnih zadevah mu je pridružen tajnik spodnje zbornice, Midzum. — Vsebinsa mirovne pogodbe se bode še le tedaj razglasila, ko bode gotova revizija in besedilo za podpogodbe. Posvetovanja v tej zadevi med Itom in Li-Hung-Changom so se že pričela. Odškodnina, ki jo zahteva Japan, se je zvišala, kakor se poroča, na 110 milijonov funtov z obresti vred, in bode

vsled tega Kitaj na vsak način prisiljen, dobiti v v poravnavo vseh vojnih stroškov posojila v znesku 150 milijonov funtov.

Cerkveni letopis.

Pokorilna in prosilna procesija 12. t. m.

„Sod mi poj bóžica!“ kliče Homer na pomoč vilo, da bi dostojno opeval trojansko vojno in dolge sprevede ljudij, vojev in borev, ki so se strli pred Trojo. Homer čuti nezmožnost, da bi opisal naravne boje in čustva. Ali čegavo pero bi bilo pa tako okretno, da bi dostojno opisalo, kar se je vršilo včeraj v središču Kranjske, v ranjenem srcu Slovenske, v nesrečni Ljubljani? — Ni je besede, katera bi izrazila čustvo, katero je prevzemalo dušo, ko so tisoči in tisoči klečali pod milim nebom pred Najsvetejšim, ko je iz jezera ljudstva kipela kakor valovje na morju vroča molitev pred božji prestol. Da, tu je na mestu Davidova pesem:

Elevaverunt flumina (gentium) Domine,
elevaverunt flumina vocem suam.

Ps. 92.

Da bodo imeli tudi rojaki, ki se niso mogli vdeležiti včerajšnje sijajne pobožnosti, vsaj mrkel pojem o slovesnosti, ko se je vršila obljuba za Ljubljano in deželo, skušam opisati nekoliko posameznosti.

Že dokaj pred tretjo uro se je kar trlo ljudstva pred škofijo in na Valvazorjevem trgu. Duhovščina se je zbirala v stolnici in ob treh so se ji pridružili Prezvzišeni sami. Cerkev je bila natlačena do zadnjega kotička in skoznjo je tekla nepretrgana in nepregledna vrsta ljudstva v procesije iz drugih mestnih župnij.

Duhovščina prične peti litanije ter se počasi premiče iz cerkve. Toda nepretegnih vrst ni bilo ne konca ne kraja. Ganljivo je bilo gledati, kako stopa zamišljen v gorečo molitev priprost delavec, a takoj za njim izobražen gospod, starček ob palici in mladenič krepkih udov, kako je združena v molitvi gospica s priprosto delavko, gospa z revno materjo. In niso šle molče te vrste, ampak v prav malih presledkih so na glas molili rožni venec.

Dasi so romale pobožne vrste že pred tremi mimo stolnice, vendar je izpela duhovščina vse litanije, predno so odšle mimo čakajočih samo procesije iz drugih mestnih župnij. — Tedaj so se še le pridružili tudi duhovniki: lazaristi, frančiškani, bogoslovci, mnogo gg. profesorjev duhovnikov, stolni kapitelj in prevzvišeni vladika. Zada pa ni bilo mogoče vzdrževati koprnečega ljudstva v ozki vrsti. Kakor reka se je razlilo po ulici in vrelo na kraj obljube. Ali kljub tej silni množici ni bilo ne krikanja ne glasnega govorjenja — ampak le molitev je kipel proti nebu — molitev vroča in zaupna. — Ko pride sprevod do cerkve sv. Petra, tedaj se odpre nov — veličasten prizor. Na hribcu se dviga bela kapelica, pred njo majhen šotor, pred njim pa preštevila množica ljudstva, kakor ga še ni videla Ljubljana. Ali to ljudstvo je z večine že pričakovalo procesijo. Bili so župljani iz ljubljanske okolice in iz šempeterske župnije. Ali v to ogromno morje ljudstva sta tekli še neprenehoma dve reki — jedna takoj ob hišah koncem šempeterskega predmestja, druga po cesti od mitnice proti kapelici. — V tej je bilo izpostavljeno sv. Rešnje Telo. Duhovščina poklekne pred kapelico — med ljudstvom tihota — in tedaj prične g. stolni župnik molitev: „Pod tvojo pomoč“. Ljudstvo se takoj pridruži in moli glasno in pobožno prelepo molitev. Prav tako je molilo sv. rožni venec. Najganljivejši trenutki so bile pete litanije M. B.

Komaj so domači šempeterski pevci začeli: „Marija k Tebi uboge reve“ — tedaj se razgrne po množici Marijina pesem, kakor se razgrne val na morju. Nedolžnih, otroških grl glasovi so se družili z dekliškim petjem, katero je plavalo nekako v zraku, kakor žvrgolenje škriancovo. Pod njimi so krepko doneli glasovi iz moških prsij, izražujoč zaupanje in tolažbo v nesreči. Zdelo se nam je, kakor da bi bilo v teh glasovih izraženo, kdo trpi po silnem potresu: gospodarje, očete tlači huda butara, dočim nedolžna mladina ne čuti udara in zato poje kot ptiček. — Vendar je čutilo tudi dete, kaj da je bil včerajšnji dan. Zakaj molili in peli so otroci tako goreče in tako ljubeznjivo, da ni moč popisati. — Ljudstvo je odpevalo cele litanije in ni odnehalo, ampak rasla je naudušenost, rasla pobožnost. In ko so ponovili zadnjič: „Marija k Tebi, uboge reve“ — tedaj je bilo pač redko katero oko še suho. In kako bi pač bilo? Ko slišiš, da poje, vzdihuje,

joka in moli do 20.000 pobožnega ljudstva, ko se razlega pesem v toliki množici, da središče že odpoje, ko se od oboda čujejo še krepki odmevi taiste prošnje, taiste ljubeznjive pesmi! Neovrgljivo dejstvo je to, da takih litanij še ni čula slovenska zemlja in morda še katera druga ne.

Po odpetih litanijah pa vstane preč. g. stolni župnik kanonik Flis in prične moliti kesanje. Tedaj popada kot jedna celota stisnjena množica na kolena in vzdihovaje in glasno moli kesanje. Na to pa bere g. stolni župnik v imenu ljudstva slovesno, z vzvišenim glasom obljubo, katero so sestavili Prezvzišeni sami. Glasi se tako:

O b l j u b a.

O moj Bog! Mi spoznamo, da smo ubogi grešniki, ki smo si zaslužili tvojo šibo.

Vendar pa te prosimo, prizanesi nam in pomagaj nam, da ti odslej zvesto služimo. Saj nečeš smrti grešnika, temveč, da se vrne s svojega pota in živi.

Prizanesi nam torej, prosimo te, in vsprejmi milostno našo obljubo, ki ti jo hočemo sedaj storiti da se ob jednom zahvalimo, da nas ni zadela še hujša nesreča in da te prosimo, da šibo potresa milostno in za zmiraj odvrneš od našega mesta in naše dežele.

Obljubimo ti pa posebno procesijo z Najsvetejšim za Veliko nedelo popoldne vsako leto, oziroma izpostavljenje Najsvetejšega, ako bi procesije ne bilo.

Obljubimo ti nadalje ustanoviti pet večnih svetih maš, ki naj se bero ob gotovih dneh in v gotove namene; zlasti pa jedna na čast sv. Jožefu, po jedna pa na čast trem svetnikom božjim, katere si izberemo za posebne zavetnike zoper šibo potresa: sv. Frančišku Borgiji, sv. Alešu in sv. Emigdiju.

Tako ti slovesno obljubimo.

Ti pa, o gospod Bog, ki nikogar ne potrebuješ, pa tudi nikogar ne zaničuješ, usmili se nas in vsprejmi milostno to našo obljubo ter jo spremljaj vsikdar s svojim svetim blagoslovom, sebi v čast, nam pa v dušno zveličanje in časno korist.

In vi mogočni pomočniki zoper nevarnosti potresa: sv. Frančišek Borgija, sv. Aleš in sv. Emigdigij, usmilit se nas tudi vi ter nas podpirajte z mogočno svojo priprošnjo pri Bogu, da moremo sveto živeti in srečno umreti, pa tudi, da Bog v svoji milosti odvrne od nas šibo potresa.

Ti pa sv. Jožef, zavetnik sv. katoliške cerkve in varuh naše dežele, izročaj z Marijo, deviško svojo nevesto in našo materjo, to našo obljubo in vse naše in naših svetih zavetnikov prošnje Jezusu Kristusu, da je podpira tudi on, ki je naš zavetnik pri Bogu, očetu vsegamogočnemu in ki, skušan v vsakovrstnem trpljenju, more usmiljenje imeti tudi z nami v vseh naših potrebah in stiskah. (Hebr. 4. 15.)

Sveti Bog! — Sveti močni Bog! — Sveti neumrljivi Bog! — Usmili se nas! Usmili se nas! Amen.

Po storjeni obljubi so se molile molitve za odvrnenje šibe potresa. Na to je pa nastopil najveličastnejši trenotek. Prezvzišeni dvignejo sveto Rešnje Telo in gredó iz kapelice in izpod šotora na rob sredi množice. Ko ljudstvo zagleda kar najedenkrat sredi sebe svojega skrbnega pastirja, nosečega Najsvetejše, ostrmi in se oveseli ter klone mu glava in koleno in na prsi trkajoč prejme blagoslov.

Prezvzišeni so nesli potem Najsvetejše v cerkev sv. Petra in pred cerkvijo blagoslovili še jedenkrat verno ljudstvo. Na to so se vrnile procesije v taistem redu v stolnico in dalje, vsaka v svojo cerkev.

Ob tej priliki izrekamo tudi zahvalo redarstvu, ki je vzgledno vršilo svojo nalogo. In lepa hvala tudi Bogu za krasno vreme, zakaj jutranji dež nas je strašil, potem pa je bilo nebo popolnoma vedro vsaj nad Ljubljano, kakor bi se bili umaknili oblaki, da je lažje kipela molitev v nebo in da nas je to dobrotno uslišalo. Dal Bog, dal Bog!

F r. F i n ž g a r.

Poljsko romanje v Loreto in Rim.

V torek so se peljali skozi Ljubljano poljski romarji v Loreto in Rim. Bili so večinoma iz Galicije. Za gališke razmere je poučen povstanek tega romanja. Pred nekaj meseci se je sestavil poseben odbor pod predsedstvom č. gosp. Sjedleckega, ki je uredil vse potrebno. Zglasilo se je precejšnje število romarjev. Za dan 16. aprila je bil določen odhod in tudi naznanjeno v bratovskem škofijskem listu. Toda nakrat se je opazilo, da je odbor nekoliko premalo stančič in da mu niso pristni plemiči na čelu. Pričelo se je tajno rovanje proti njemu in dasi je bilo

za 16. aprila vse vrejeno, in dasi je prišlo veliko število romarjev tudi iz Rusije še v Krakov, se je zadnji čas vredba romarskega vlaka prepustila v Galiciji vladajočim osebam priljubljenemu Smočinjskemu: ta je nastavlil odhod za tri tedne kasneje. Čakajoči, že zbrani romarji niso hoteli toliko časa čakati in odpotovali so dne 19. aprila sami v spremstvu necega očeta bernardinca. Bilo jih je 110. — Drugi vlak se je pa odpeljal dne 7. t. m. iz Krakova. Gališka plemška stranka dobro čuva svoje gospodstvo: pokupila je vse časopise, razven socijalističnih, spravila podse vse urade, dobila si v cerkvi odločilen vpliv in, da je vsaj povsod, spravlja z raznovrstnimi intrigami pod svoje vrhovno nadzorstvo tudi — romarske vlake.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 13. maja.

(Presvetli cesar) se je na povratku iz Pulja v soboto zvečer ob 8. uri peljal s svojim spremstvom skozi Ljubljano. Na kolodvoru so Nj. Veličanstvo pričakovali deželni predsednik baron Hein, prevzvišeni gosp. knezoškof z zastopniki stolnega kapiteljna ter načelniki raznih oblastev in uradov. Ker je bil presvetli cesar šel že k počitku, bila so okna zagrtna in preudani pozdrav se ni vršil.

(Najvišji dar.) Presvetli cesar je za podružnico v Selu v šmarnski župniji daroval 100 glđ.

(Darovi.) Vredništvu „Slovenca“ sta poslala častita gg.: dr. Frančišek Sedej, c. kr. dvorni kapelan in vodja v Avguštiniju, 50 glđ.; A. Gašperšič, župnik v Marezigah pri Kopru, 15 glđ., in sicer polovico za Ljubljancane, polovico za deželo. — Za uboge šempeterske fare je podaril gospod R. Andretto 100 nakaznic za salame. Bog plačaj!

(Deputacija obrtniškega pomočnega odseka pri g. deželnem predsedniku.) Danes se je poklonila deputacija imenovanega odseka g. dež. predsedniku s prošnjo, da bi blagovolil visoki dostojanstvenik vzeti na znanje osnovo pomočnega odseka konservativnih obrtnikov v Ljubljani ter pospeševati s tehtno svojo besedo podporo vsled potresa poškodovanim obrtnikom. Gospod deželni predsednik je odgovoril dokaj prijazno, da je že prosil dunajski pomočni odbor, naj bi blagovolil določiti primerno izdatno svoto v podporo ljubljanskim obrtnikom. Na prošnjo deputacije, da bi se oziralo pri odmerjanju davka na faktično žalostne razmere nekaterih vrst obrtnikov, poudarjal je gospod baron Hein, da naj obrtniki le obrazložé svoje težnje na vposlanih jim pólah, gotovo se bodo uvaževale. Gledé olajšave utegnejo biti izvzeti le stavbeni in v stavbarstvo segajoči obrti, kateri imajo vsled katastrofe mnogo naročil in zaslužka. Deputacija se je zahvalila za dano zatrdilo ter se poslovila z zavestjo, da bode nje korak imel kolikor toliko vspeha.

(Občinske volitve pri Novi Štiffi na Štajerskem.)

Pri občinski volitvi 5. maja t. l. so bili voljeni: županom Jakob Tesonek; obč. svetovalcem Ant. Strnad, Ant. Tripel, Ant. Matjaž.

(Katol. tiskovnemu društvu) je po preč. g. dekanu M. Povšetu daroval neznan dobrotnik 42 glđ. Bog plačaj!

(V Begunjah pri Cirknici) se je vršil včeraj, 12. t. m. shod katoliško polit. društva, ki je bil primeroma jako dobro obiskan; zbralo se je iz Begunj in sosednih vasij nad 300 ljudij. Predsednik preč. g. Ivan Podboj, župnik planinski, je otvoril ob 4. pop. zborovanje ter kot prvi govornik v krepkih besedah razmotrival vzroke, zakaj da propada kmetijski stan. Kot drugi v vrsti govornikov je nastopil g. I. Gostinčar, delovodja v ljubljanski predilnici, ki je v kratkih, a jedrnatih besedah orisal organizacijo, kakoršna naj bi se zasnovala mej našimi kmeti. Vrhunec pa je doseglo živahno zborovanje z govorom preč. g. dr. Janeza Krek-a, ki je v drastično-originalnem govoru v širših besedah naslikal reve in težave kmetškega in delavskega stanu in potem navedel sredstva, katera jedina jih morejo rešiti pogina. Zadnji je govoril g. kapelan Pešec o razločkih med ljudsko-katoliško in liberalno stranko. Obširneje poročilo priobčimo pozneje.

(Umrli) je v petek v svojem rojstvenem kraju, v Šmarji pri Jelšah, g. dr. Hugon Kartin, v 30. letu svoje starosti. Kot koncipijent v Ljubljani je zbolel meseca decembra ter šel se zdraviti v Splet, toda vrnil se je smrtno bolan v svoj domači kraj. Pogreb je bil včeraj popoldne. — V Kranju je v petek zvečer umrl g. Fran Gregl, hišni posestnik

v Ljubljani. Prestrašen vsled potresa je bežal v Kranj, kjer ga je zadela kap. N. v m. p.

(Nova slov. posejilnica) v Šent-Jernej prične svoje delovanje dne 16. maja. Zjutraj ob 7. uri bo se darovala ta dan sv. maša za božji blagoslov pri novem zavodu. Uradni dan bo vsaki četrtek od 8. do 12. ure dopoldne.

(Pošta v Selcah.) Dne 16. maja 1895 odpre se v Selcah pri Skofji Loki na Kranjskem v okraju Kranjskem nov poštni urad, ki se bode pečal s pisemsko in vožno pošto ter ob enem služboval kot nabiralnica poštne hranilnišnega urada. Zvezo bode imel s poštним omrežjem po poštнем vozu, ki vsak dan vezi med Zelezniki in Skofjo Loko.

Telegrami.

Dunaj, 11. maja. Državnemu zboru je vlada predložila načrt zakona, da se za množitev voz na državnih železnicah dovoli 10 milijonov. V nadrobni razpravi o davčni preosnovi se finančni minister izreče proti predlogu posl. Formaneka, naj se obdačijo dohodki cesarjevi, češ da je to utemeljeno v državnih zakonih. Dalje minister naglašja, da se predloga izdatno ozira na male poljedelce in da sploh noben stan ne more biti oproščen davkov. Sprejeta sta bila brez premembe §§ 154. in 155.

Dunaj, 12. maja. Delegacije se snidejo dne 6. junija na Dunaju.

Dunaj, 12. maja. Presvetli cesar je ob 1. uri v Lainzu vsprejel vnanjega ministra, ob 5. uri na dvoru pa ministra Josiko in Banffyja.

Budimpešta, 12. maja. „Bud. Corr.“ poroča, da je baron Banffy presvetlemu cesarju obširno poročal o političnem položaju. Cesar se še ni odločil, vsled tega izostane odgovor na Helfyjevo interpelacijo.

Budimpešta, 13. maja. V zbornici je posl. Ugron vprašal vlado, ali je vnanji minister odposlal v Rim noto, kako je nuncij prekoračil svoj delokrog in če je ministerski predsednik dobil zadoščenje.

Umrli so:

10. maja. N. Fiala, paznikova hči, Pred konjušnico 2, slabost.

V otroški bolnišnici:

11. maja. Marija Novák, čevljarjeva hči, 4 mesece, pneumonia. — Ivana Berčar, delavčev otrok, 2 leti, škrlatica.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		vrakomera v mm	toplomera po Celsiusu			
7. u. zjut.	742.4	10.0	sl. sever	jasno	01	
2. u. pop.	740.8	21.3	sl. zapad	jasno		
9. u. zveč.	740.1	17.8	sl. vzh.	del. oblač.		
7. u. zjut.	742.0	11.1	sl. svzh.	oblačno	16	
2. u. pop.	741.5	15.4	sl. jvzh.	dež		
9. u. zveč.	740.2	15.5	sl. vzh.	jasno		

Srednja temperatura obeh dni 16.4° in 14.0°, oziroma za 3.3 in 0.6° nad normalom.

Išče se kupiti mali še dobro ohranjen

harmonij.

Ponudbo sprejme upravništvo „Slovenca“. 310 3-3

Zahvala.

Visokoredni gospod Rudolf baron Apfaltrern, c. kr. komornik in c. kr. okrajni komisar v ministerstvu na Dunaju, izvolil je darovati za poškodovane po potresu v občini Križ pri Komendi petdeset goldinarjev. Podpisani izreka blagemu darovatelju imenom prizadetih nesrečnikov najtoplejšo zahvalo, z iskreno željo: Bog plačaj!

Županstvo občine Križ pri Komendi, dne 10. maja 1895.

320 1-1

Janez Hladé, župan.

Pol milijona opeke

za zidanje se prodá.

Opekarna E. Pezzano & Birarda. Dovje, Gorenjsko. 318 2-1

Belo istrsko vino.

30 hektolitrov izvrstnega rumenega (belega) istrskega vina, hektoliter po 22 gld. ima na prodaj

Fr. Sedej na Vranju. P. Bogluno. 308 3-2

Apno na prodaj.

Do 40 kub. metrov apna, katero je že eno leto staro in dobro vgašeno, po 8 gld. kub. meter, prodaja proti gotovemu plačilu 301 5-5

Janez Sadnik

v Podsteneh pri Ribnici št. 18, Dolenjsko.

Lekarna Trnkóczy, Dunaj, V.

Kri čistilne kroglice

so se vselej sijajno osvedočile pri zabasanju človeškega telesa, skaženem želodcu, pomankanju slasti do jedij.

Ker to zdravilo izdeluje lekarna sama, velja škatljica samo 21 kr., jeden zavoj s 6 škatljicami 1 gld. 5 kr.

Dobiva se pri 569 26

Ubaldu pl. Trnkóczy - ju lekarnarju v Ljubljani.

Pošilja se z obratno pošto.

Lekarna Trnkóczy v Gradcu.

Izjava.

V sobotni in današnji številki uradne „Laibacher Zeitung“ priobčen je bil inserat tukajšnjih stavbenih tvrdk, mej katerimi je uvrščena brez moje vednosti in dovoljenja tudi moja tvrdka.

Radi tega izjavljam, da odložim od oblastva mi naročeno predsedništvo za snovanje

stavbeno-obrtniške zadruga

ter o tem mojem činu ob jednom obveščam slavni mestni magistrat ljubljanski.

319 1

Viljem Treo.

Pojasnilo.

Podpisani naznanja vsem velesp. gg. trgovcem, podjetnikom, obrtnikom in slav. občinstvu, da ni v nobeni zvezi z žrebljarsko zadrugo v Kropi, temveč izdeluje samostojno že 20 let z 200 delavci žreblje in za stavbo potrebno blago v Kropi in Kamni Gorici. Blago oddaja po znižanih cenah.

321 2-1

Jurij Magušar.

Ceniki na zahtevo zastoj in poštne prosto.

Dunajska borza.

Dne 13. maja.		Dne 11. maja.		Kreditne srečke, 100 gld. 199 gld. 50 kr.	
Skupni državni dolg v notah	101 gld. 45 kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	151 gld. 75 kr.	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld. 140	" "
Skupni državni dolg v srebru	101 " 45 "	5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	163 " 75 "	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld. 17	" 80 "
Avstrijska zlata renta 4%	123 " 75 "	Državne srečke l. 1864, 100 gld.	199 " 50 "	Rudolfove srečke, 10 gld.	24 " 50 "
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	101 " 50 "	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 " 65 "	Salmove srečke, 40 gld.	71 " 50 "
Ogerska zlata renta 4%	123 " " "	Tisinske srečke 4%, 100 gld.	150 " " "	St. Genóis srečke, 40 gld.	73 " " "
Ogerska kronska renta 4%, 200 kron	99 " " "	Dunavske vranavne srečke 5%	131 " 50 "	Waldsteinove srečke, 20 gld.	54 " " "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1074 " " "	Dunavsko vranavno posojilo l. 1878	109 " 25 "	Ljubljanske srečke	" " "
Kreditne delnice, 160 gld.	399 " 75 "	Posojilo goriškega mesta	111 " 25 "	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	170 " 25 "
London vista	123 " 15 "	4% kranjsko deželno posojilo	99 " 25 "	Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v. 3640	" " "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	59 " 65 "	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99 " 90 "	Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	568 " " "
20 mark	11 " 92 "	Prijoritetne obveznice državne železnice	233 " 50 "	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	103 " 75 "
20 frankov (napoleonodor)	9 " 68 1/2 "	" " južne železnice 3%	172 " " "	Dunajskih lokal. železnic delniška družba	79 " " "
Italijanski bankovci	46 " 02 1/2 "	" " južne železnice 5%	133 " " "	Montanska družba avstr. plan.	85 " " "
C. kr. cekini	5 " 73 "	" " dolenskih železnic 4%	98 " 50 "	Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	168 " " "
				Papirnih rubljev 100	131 " " "

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“ Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnih.